

Střední průmyslová škola, Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hradec Králové

Centrum odborného vzdělávání ve strojírenství a obnovitelných zdrojích energie

Hradební 1029, 500 03 Hradec Králové

Preventivní program 2023/2024

Č.j.: SPŠ,SOŠ a SOU – HK/3336/2023 Účinnost od: 12. 9. 2023

Spisový znak: 1.1.3 Skartační znak: A 10

Změny:

Vypracovala: Mgr. Michala Mikolášíková, Mgr. Eva Mate - metodičky prevence, Mgr. Radek Valeš – výchovný poradce

Schválil: Mgr. Miroslav Tobyška - ředitel školy

Obsah:

- 1 Úvod
- 2 Charakteristika školy
- 3 Cíl programu primární prevence
- 4 Koordinace preventivních aktivit
- 5 Skladba aktivit pro jednotlivé cílové skupiny preventivního programu
- 6 Spolupráce s institucemi, organizacemi, odborníky
- 7 Literatura, webové stránky, kontakty
- 8 Přílohy

1 Úvod

Primární prevence je zaměřena na předcházení rizikového chování žáků, jeho rozpoznání a zajištění včasné intervence.

K rizikovým jevům v současnosti patří především:

- Užívání návykových látek (drogy, alkohol, nikotin)
- Záškoláctví
- Šikanování, vandalismus a další formy násilného chování
- Rasismus, xenofobie, intolerance, antisemitismus
- Kriminalita a delikvence
- Patologické hráčství
- Virtuální drogy (počítače, televize)

Pozornost je nutné věnovat včasnému rozpoznání těchto jevů:

- Domácí násilí

- Týrání a zneužívání dětí
- Ohrožování mravní výchovy dítěte
- Poruchy příjmu potravy (bulimie, anorexie)
- Sebepoškozování

Při tvorbě preventivního programu (dále PP) vycházíme z těchto závazných nebo doporučených podkladů:

1. Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (č.j. 20 006/2007-51)
2. Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MŠMT21149/2016)
3. Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení (č.j. 28275/02-22)
4. Metodický pokyn MŠMT k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT (č.j. 37 014/2005-25)
5. Spolupráce předškolních zařízení, škol a školních zařízení s policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané (Věstník MŠMT č.11/2003, č.j. 25 884/2003-2024)
6. Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 - 2018
7. Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, čj. 21291/2010-28
8. Koncepce prevence zneužívání návykových látek a dalších sociálně-patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na období 2005 – 2008
9. Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
10. Školní preventivní program pro mateřské a základní školy a školská zařízení
11. Zákon č. 94/1993 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů
12. Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách
13. Zákon č.101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů
14. Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí
15. Zákon č. 379/2005 Sb., k ochraně před škodami působenými tabákem, alkoholem, návykovými látkami
16. Zákon č. 379/20015 Sb., k ochraně před škodami působenými tabákem,alkoholem,návykovými látkam
17. Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT období 2009-2012

2 Charakteristika školy

SPŠ, SOŠ a SOU, Hradec Králové nabízí pro žáky tříleté vzdělávací programy vedoucí k dosažení středního vzdělání s výučním listem, čtyřleté vzdělávací programy vedoucí k dosažení středního vzdělání s maturitní zkouškou a nástavbové vzdělávací programy vedoucí k dosažení středního vzdělání s maturitní zkouškou v oblastech zaměřených na strojírenství, elektrotechniku a informační technologie. Důraz se klade na praxi a spolupráci s partnerskými podniky.

3 Cíl programu primární prevence

Preventivní program klade důraz na udržení stávající kvality školy, komunikaci, kooperaci a zdravý životní styl. Program je určen pro žáky a pedagogické pracovníky školy a ve svém důsledku má vést k udržení pozitivního klimatu školy s minimem kázeňských problémů žáků ve škole i mimo školu. Základním předpokladem k jeho účinnosti je aktivní zapojení všech žáků třídy a rodičů žáků, kteří jsou s průběhem a výsledky programu seznamováni.

Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti žáků vůči sociálně patologickým jevům.

Cílem našeho programu je, aby se preventivní výchovně vzdělávací působení stalo neoddelitelnou součástí výuky a života školy a nepřímo prostřednictvím rodičovské veřejnosti i celkového způsobu života žáků. Hlavním cílem je vést žáky k tomu, aby návykovou látku v budoucnosti nevyhledávaly, aby ji nikdy neužily.

Preventivní program je nedílnou součástí školního vzdělávacího programu.

Důležitý je i individuální přístup k jednotlivým žákům. Je nutné analyzovat jedince, konkrétní sociální situaci dítěte. Zvýšenou pozornost věnujeme žákům s vývojovými poruchami učení a chování a pomáháme jim k jejich kompenzaci, protože tuto skupinu chápeme jako velmi ohroženou. Nabízíme volnočasové aktivity a programy, kde se mohou uplatnit všichni žáci.

Důraz je položen na informovanosti žáků ve vyučovacích hodinách a rodičů při třídních schůzkách nebo individuálních setkáních.

4 Koordinace preventivních aktivit

Za realizaci Preventivního programu a koordinaci preventivních aktivit na škole odpovídá metodička prevence Mgr. Michala Micolášíková a Mgr. Eva Mate. Spolupracují s vedením školy, výchovnými poradci Mgr. Blankou Šrámkovou a Mgr. Radkem Valešem, s třídními učiteli a ostatními kolegy.

5 Skladba aktivit pro jednotlivé cílové skupiny preventivního programu

Cílové skupiny: a)

žáci:

Preventivní aktivity v průběhu školního roku:

- Vyučující v hodinách psychologie, práva, občanské nauky, ekologie a tělesné výchovy informují o přednostech zdravého životního stylu
- Spolupracovat s městskou policií – preventivní besedy dle aktuální nabídky
- Doplnovat nástěnku aktuálními informacemi
- Využít pobytu žáků mimo školní prostory (lyžařské kurzy, sportovně turistické kurzy, exkurze) k posilování vztahů mezi studenty a zkvalitnění komunikace (prevence šikany)
- Konzultační hodiny metodičky prevence a výchovného poradce

- Začlenit akreditované preventivní programy různých neziskových či státních organizací zabývajících se primární prevencí do PP (pečlivě zvážit výběr)
- Podporovat zájmové aktivity žáků □ Uplatňovat osobní příklad učitelů □ Další aktivity:
 - ✓ sportovní den
 - ✓ beseda na téma AIDS
 - ✓ přednáška/beseda na téma závislosti
 - ✓ ekologické aktivity (Uklidíme Česko)
 - ✓ exkurze
- Další aktivity školy: během roku návštěvy kulturních akcí, reprezentace školy v různých soutěžích, jednodenní i vícedenní exkurze, vánoční akademie, nekuřácký maturitní ples b) rodiče:
- Seznámení rodičů s PP
- Některé aktivity jsou finančně podporovány fondem SRPŠ □ Informační servis pro rodiče:
 - ✓ seznámení s preventivní strategií školy a programem školy proti šikaně (rodičovské schůzky)
 - ✓ seznámení se školním řádem (web)
 - ✓ poskytnutí adresáře poskytovatelů služeb s ohledem na problematiku zvládnutí sociálně nežádoucího chování u dětí
 - ✓ seznámení rodičů s postupem při případném odhalení rizikového chování
 - ✓ poskytnutí informací co dělat, jestliže má rodič podezření, že jeho dítě užívá návykové látky
- Škola pořádá a nabízí:
 - ✓ konzultace s výchovnými poradci a metodičkami prevence
 - ✓ možnost půjčování odborné literatury o návykových látkách a prevenci (nákup literatury závisí na finančních možnostech školy)
 - ✓ poskytnutí anonymní schránky důvěry

c) pedagogové:

- Informovanost pedagogů o PP a nastavených pravidlech školy (školní řád, postup při řešení případů souvisejících s užíváním návykových látek v prostředí školy)
- Spolupráce s třídními učiteli
- Informování pedagogů o možnostech vzdělávání v problematice primární prevence různých forem rizikového chování mládeže
- Neformální spolupráce
- Samostudium (TV, DVD, odborná literatura, film, tisk,...)
- Plán vzdělávání: dle aktuální nabídky a finančních možností školy
- Účast třídních učitelů na osobnostním a sociálním výcviku svých tříd

6 Spolupráce s institucemi, organizacemi, odborníky

- krajský školský metodik prevence – Mgr. Jana Hrnčířová, tel. 495 817 359, dkosova@krkralovehradecky.cz
- Koordinátor prevence kriminality statutárního města, Mgr. Kotala, 495 707 322, 602 933 019
- Oddělení prevence kriminality Městské policie HK: Bc. Ivan Dubec: ivan.dubec@mmhk.cz 495 707 935, 731 131 013 , Eva Čížková: 495 707 927, 731 131 091

- Preventivně informační skupina Policie ČR - primární prevence sociálně patologických jevů: PIS HK, Ulrichovo nám. 810, kpt. Iva Marková, 974 521 208
- Magistrát HK: odbor sociálních věcí a zdravotnictví, oddělení sociálně právní ochrany dětí, Mgr. Světluše Kotrčová, 495 707 382; koordinátor prevence kriminality, drogová problematika: PaedDr. Mgr. Milan Stehlík, 495 707 322
- Pedagogicko-psychologická poradna, Mgr. Jitka Musilová, Na Okrouhlíku 1371/30 (u terminálu), www.pppkhk.cz
- Prostor Pro o.s., preventivní program Spirála, www.prostorpro.cz
- Občanské sdružení Salinger, poradenství pro děti a jejich rodiče, Gočárova tř.760, HK, www.salinger.cz, 495 267 249 / 495 267 249
- Protialkoholní záchytná stanice, Brněnská 88, HK, 500 08, MUDr. Vlastimil Kyrál, 495 495 218 550, zachytka.hk@tiscali.cz
- Krajská hygienická stanice HK, Habrmanova 19, HK, 500 01, Bc. Růžena Jirásková, 495 058 528, ruzena.jiraskova@khshk.cz

7 Literatura, webové stránky, kontakty

Literatura pro oblast školního šikanování

Základní literatura

- Kolář M. (2011). Nová cesta k léčbě šikany. Praha: Portál.

Doporučená literatura (knihy, sborníky, studie, závěrečné zprávy)

- Kavalír, A. (Eds.) (2009). Kyberšikana a její prevence – příručka pro učitele. Plzeň: Dragon press s.r.o.
- Kolář, M. (2013). Výcvik odborníků v léčbě šikany. Praha: Pražská vysoká škola psychosociálních studií.
- Kolář, M.(2012). Net story: Příběhy ze světa internetu. Praha: NCBI.
- Kolář, M. (2001, 2005). Bolest šikanování. Praha: Portál.
- Kolář, M. (2009). Skrytá podstata Hradeckého školního programu proti šikanování. In: Phillipová, L., Janošová, P. (Eds.) Šikana jako etický, psychologický a pedagogický problém. Sborník příspěvků z konference v Praze 19.3. 2009. Praha: Tribun EU.
- Kolář, M. (2005). Školní násilí a šikanování. Ostrava: CIT, Ostravská univerzita.
- Kolář, M. (2000, 1997). Skrytý svět šikanování ve školách. Praha: Portál.
- Kolář, M. (2003). Specifický program proti šikanování a násilí ve školách a školských zařízeních. Praha: MŠMT ČR.
- Kolektiv autorů (2012). Elektronická šikana a jak jí řešit. (Metodický materiál.) Praha: NCBI.
- Kopecký, K., Krejčí,V. (2010). Rizika virtuální komunikace. (Příručka pro učitele.) Olomouc: Net Univerzity. [cit. 2.12. 2012] <http://www.e-nebezpeci.cz/index.php/ke-stazeni>
- Krejčí,V. (2010). Kyberšikana – kybernetická šikana. Olomouc: E-Bezpečí. [cit. 2.12. 2012] Dostupný z WWW – <http://www.e-nebezpeci.cz/index.php/ke-stazeni/materialypro-studium-studie-atd>
- Parry, J., Carrington, G. (1997). Čelíme šikanování: Sborník metod. Praha: IPPP: Portál.
- Rogers,V. (2011). Kyberšikana. (Pracovní materiály pro učitele a žáky.) Praha: Portál. □
- Říčan, P., Janošová, P. (2010). Jak na šikanu. Praha: Grada.

- Říčan, P. (1995). Agresivita a šikana mezi dětmi. Praha: Portál.

Doporučená literatura (časopisy)

- Kolář, M. (2010). Bolest kyberšikany. Informační bulletin 1. Úřad pro ochranu osobních údajů. □
- Kolář, M. (2010). Ve škole: Šikana, nebo jen škádlení? Psychologie dnes 2 (16), 56-59.
- Kolář, M. (2009). Šikana v mateřské škole: diferenciální diagnostika – jak rozlišit šikanování od škádlení? Řízení mateřské školy (20. aktualizace). Praha: nakladatelství dr. Josef Raabe.
- Kolář, M. (2009). Zlo či dobro, šikanovanie alebo doberanie? In: Sociálna prevenci 1. Bratislava: Národné osvetové centrum.
- Kolář, M. (2007). Český školský program proti šikanovaniu. Perspektivy. In: Sociálna prevencia. Bratislava: Národné osvetové centrum.
- Kolář, M. (2007). Český školní program proti šikanování. Právo a rodina, 3.
- Kolář, M. (2006). Jak na šikanu? Psychologie dnes 2 (12), 16-18.
- Miovský, M. a kol. (2012). Návrh doporučené struktury MPP prevence rizikového chování pro ZŠ. Praha: Klinika adiktologie 1.LF KU

Webové stránky s tematikou školní šikany a kyberšikany

- Společenství proti šikaně, www.sikana.org
- E-Nebezpečí pro učitele, www.e-nebezpeci.cz
- Národní centrum bezpečnějšího internetu, www.ncbi.cz

Kontakty

- Sdružení Linka bezpečí (116 111), www.linkabezpeci.cz
- Poradna webu Minimalizace šikany, www.minimalizacesikany.cz
- Internet poradna, www.internetporadna.cz
- Kontaktní centrum, které přijímá hlášení, týkající se nezákonného a nevhodného obsahu internetu, www.horka-linka.cz
- Poradna E-Bezpečí - poradenská linka zaměřená na prevenci rizikového chování na Internetu,
- www.napisnam.cz
- <http://www.prevence-info.cz/>

8 Přílohy

Příloha A – Strategie prevence